Marja Rankila

9.10.2025

Eduskunnan Ympäristövaliokunta

Viite: E 81/2025 vp

Energiateollisuus ry:n kommentit vesiresilienssistrategiaan

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua vesiresilienssistrategiasta ja kunnioittavasti toteaa seuraavaa.

Komission tiedoksianto Euroopan vesiresilienssistrategiasta pureutuu tärkeään aiheeseen. Puhdas vesi ja sen riittävyys on elintärkeää niin ihmisille, luonnolle kuin taloudellekin. Energiateollisuus ry yhtyy monilta osin perusmuistiossa esitettyyn Suomen kantaan.

Energiateollisuus ry toteaa, että vesiresilienssistrategian toimeenpanossa tulee kiinnittää erityisesti huomiota veden määrään, kuten tulviin, kuivuuteen ja ilmastonmuutoksen aiheuttamien muutosten hallintaan. Vedenlaatuun liittyviä kysymyksiä käsitellään jo mittavasti olemassa olevassa EU:n vesilainsäädännössä. Ilmastonmuutokseen varautuminen on vesiresilienssin näkökulmasta keskeistä. Vesipuitedirektiivissä itsessään ei ilmastonmuutosta ole huomioitu, mutta asiaa on käsitelty vesipuitedirektiiviä käsittelevissä CIS-ohjeissa.

ET muistuttaa, että vesivoimalla on myös tärkeä rooli tulvien ja kuivuuden hallinnassa, mikä tulee toimeenpanossa ottaa huomioon. Säännöstelyn avulla voidaan vähentää alapuolisten alueiden tulvariskiä, ja kuivuuden uhatessa taas veden virtaamaa on mahdollista lisätä alapuolisiin vesistöihin.

ET toteaa, että alueellisten olosuhteiden merkitys on tärkeää tunnistaa ja tunnustaa strategian toimeenpanossa. Jäsenvaltioilla tulee säilyttää kansallinen päätäntävalta ja mahdollisuus joustavaan toimeenpanoon niin vesiresilienssistrategian kuin olemassa olevan lainsäädännön osalta. Strategiassa esitetään myös joitain nykyisen lainsäädännön tarkasteluja, kuten meristrategiapuitedirektiivi sekä veden uudelleenkäyttöasetus. ET yhtyy näiden osalta Suomen kannassa esitettyyn.

Suomen kannassa on hyvin nostettu esiin myös kilpailukyky ja sen edellytykset. Strategian toimeenpanossa tulee varmistaa, että Suomen – ja Euroopan – kilpailukyvystä ja elinkeinoelämän edellytyksistä huolehditaan, ja että uusien investointien saaminen Suomeen ei vaikeudu. On myös tärkeää, että toimeenpanon yhteydessä huomioidaan EU:n tavoitteet sääntelyn yksinkertaistamiseksi.

ET:n huomiot vesitehokkuus ensin -periaatteesta.

Osana vesiresilienssistrategiaa esitetään myös suosituksia ”vesitehokkuus ensin” -periaatteen käyttöönotosta. ET kannattaa vesitehokkuuden lisäämistä siellä, missä se on järkevää. Strategiasta tai esitetyistä periaatteesta ei kuitenkaan käy ilmi esimerkiksi vesitehokkuuden määrittelyä tai soveltamisalaa. Strategiasta ei myöskään käy ilmi, miten tai mistä 10 % tavoite lasketaan. ET haluaa myös nostaa esiin, että strategiassa todetaan vesitehokkuuden riittämättömyys mm. energia- ja maataloussektoreilla, mukaan lukien bioenergia. Emme kuitenkaan tiedä, mihin tämä viittaa, eikä

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Suomessa ole tunnistettu bioenergian vesitehokkuuden riittämättömyyttä. Näin ollen on tärkeää, että strategian liitäntä myös biotalousstrategian valmisteluun on nostettu esiin Suomen kannassa.

ET katsoo, että vesitehokkuusajattelussa tulee huomioida toimenpiteiden kustannustehokkuus sekä kansalliset lähtökohdat. Suomessa on hyvät vesivarat, ja vesitehokkuudelle ei tule asettaa sitovia tavoitteita ainakaan pintaveden osalta. ET toteaa myös, että vedenotto tai -kulutus ja muu vedenkäyttö tulee selkeästi erottaa toisistaan. Energiantuotannossa ei pääsääntöisesti kuluteta vettä, sillä jäähdytysvetenä tai vesivoiman lähteenä käytetty vesi palautetaan takaisin vesistöön. Tällaista vedenkäyttöä ei tule rajoittaa tai laskea mukaan vesitehokkuustavoitteisiin etenkään Suomen kaltaisessa vesirikkaassa maassa.

ET nostaa vielä esiin sen, että IED:n (*Industrial Emissions Directive*) artiklassa 15.4 asetetaan jo sitovat tavoitteet ympäristölupavelvollisten laitosten vesitehokkuudelle, mikä tulee jatkovalmistelussa ottaa huomioon. ET nostaa esiin vielä mahdolliset ristikkäisvaikutukset vesitehokkuuden ja muiden ympäristötavoitteiden välillä. Vettä käytetään erilaisissa ympäristöteknisissä prosesseissa, joissa vedenkäytön vähentämiseen tähtäävät toimet voivat johtaa energiatehokkuuden laskuun sekä kemikaalien käytön ja ympäristöpäästöjen lisääntymiseen.

Muina huomioina ET nostaa esiin vielä seuraavia seikkoja strategiaan liittyen.

Strategiassa esitetty rakenteellinen dialogi komission kanssa vesipuite- ja tulvariskienhallinta-direktiivien toimeenpanon edistämiseksi on järjestölle prosessina vieras. Perusmuistiossa asiasta on todettu seuraavaa: *”Tarkoituksena on saada aikaan poliittinen sitoutumisasiakirja, jonka allekirjoittavat komissaari ja kunkin jäsenvaltion vastaava ministeri vuonna 2026”*. Mikä on sitoutumisasiakirjan status, ja onko sidosryhmillä mahdollisuuksia osallistua asian valmisteluun?

Strategiassa esitetään jäsenmaiden tueksi erinäisiä teknisiä ohjeita ja työkaluja, esim. kuivuusriskien hallintasuunnitelmaa. ET toteaa, että ohjeisiin tulisi saada mukaan myös pohjoinen näkökulma, ja toivomme Suomelta aktiivista osallistumista myös ohjeiden valmisteluun.

Strategiassa esitetään ympäristö- ja energiadataa yhdistävän karttapalvelun lanseeraamisen. ET pyytää kriittisesti tarkastelemaan esitetyn karttapalvelun hyötyjä ja haittoja etenkin turvallisuus-näkökohdista.

ET pohtii vesiresilienssistrategiassa esitettyä, että vesiresilienssi on otettava huomioon osana kansallisia ennallistamissuunnitelmia ja että vesitehokkuus tulee sisällyttää vesienhoidon toimenpideohjelmiin. Aikataulu on tiukka sekä ennallistamissuunnitelman että vesienhoidon suunnittelun valmistelun osalta.

Energiateollisuus ry

Marja Rankila
Asiantuntija, Energiantuotanto